

ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΛΥΚΑΙ

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΥΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ

Προπολεμικῶς ἡ μεγαλύτερα μεταλλευτικὴ παραγωγὴ ἐν Ἑλλάδι ἐσημειώθη κατὰ τὰ ἔτη 1938 καὶ 1939. Ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγὴ ἑκατέρου τῶν ἐτῶν τούτων ὑπερέβη τὸ ἑκατομμύριον τόννων. Ἐξήχθησαν δὲ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1938 ποσὸν 878 000 τόννων ἀξίας 461 000 000 δραχμῶν κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1939 ποσὸν 819 000 τόννων ἀξίας 470 000 000 δραχμῶν.

Μεταπολεμικῶς, ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγὴ περιορίσθη εἰς πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα ἀφ' ἑνὸς λόγῳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ἐπενεχθεισῶν εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν μεταλλείων μεγάλων καταστροφῶν καὶ τῆς μετέπειτα συνεχισθείσης ἐν Ἑλλάδι ἀνωμάλου, ἕνεκα τοῦ συμμαριτοπολέμου, καταστάσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου, λόγῳ τοῦ ὕψηλῳ κόστους τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς τιμὰς τῶν μεταλλευμάτων ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ.

Σοβαρὰ αὐξήσις τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς ἤρξατο σημειουμένη ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ μετέπειτα, ὀφειλομένη κυρίως εἰς τὸ μετὰ τὴν παγίωσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν τῇ χώρᾳ ἐφαρμοσθέν σύστημα τῆς πριμοδοτήσεως τῶν ἐξαγωγέων μεταλλευμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐπιβληθεῖσαν βελτίωσιν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῶν ἐν γένει ἐγκαταστάσεων τῶν μεταλλείων, διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς διαθέσεως πρὸς τοῦτο τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς εἰσπραττομένης πρίμ. Ἐπίσης συνετέλεσεν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐγχωρίου μεταλλευτικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἐκ τοῦ κορσαϊτικοῦ πολέμου προκύψασα αὐξήσις τῆς ζήτησεως μεταλλευμάτων. Οὕτω, κατὰ τὸ ἔτος 1950, ἡ παραγωγὴ μεταλλευμάτων ἐν Ἑλλάδι ἀνῆλθεν εἰς 372 000 τόννων καὶ ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἐξαγωγὴ εἰς 244 000 τόννων, μὲ ἀξίαν ἐξαγωγῆς 16 240 000 000 δραχμῶν· κατὰ τὸ ἔτος 1951 ἡ παραγωγὴ ἀνῆλθεν εἰς 767 000 τόννων καὶ ἡ ἐξαγωγὴ εἰς 496 000 τόννων μὲ ἀξίαν ἐξαγωγῆς 85 320 000 000 δραχμῶν· τέλος κατὰ τὸ ἔτος 1952 ἡ παραγωγὴ ἔφθασεν εἰς 916 000 τόννων ἡ δὲ ἐξαγωγὴ κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος 1952 εἰς 718 000 τόννων μὲ ἀξίαν ἐξαγωγῆς 127 640 000 000 δραχμῶν, ἦτοι ὀκτῶ καὶ ἡμίσεος περίπου ἑκατομμυρίων δολλαρίων.

Κατὰ ταῦτα, ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1952 εἰσαχθεῖσα ἀξία συναλλάγματος λόγῳ ἐξαγωγῆς μεταλλευμάτων ὑπερέβη τὰ 8% τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσαχθείσης συνολικῆς συναλλαγματικῆς ἀξίας, λόγῳ ἐξαγωγῆς ἐλληνικῶν προϊόντων. Ἐξ ἄλλου, ἐδελτιώθη σημαντικῶς καὶ ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν ἐγχωρίων μεταλλείων, τοῦθ' ὄπερ θέλει συμβάλλει μεγάλως ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς διὰ τῆς ἀφθινοτέρας καὶ ἐφθινοτέρας ἐξορύξεως καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐπεξεργασίας τῶν ἐξορυσσομένων μεταλλευμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν μέχρι τοῦδε ἀνεκμεταλλεύτων ἀλλ' ἀφθονούντων ἐν τῇ Χώρᾳ πτωχῶν μεταλλευμάτων (οἷα οἱ πτωχοὶ χρωμίται, τὰ πτωχὰ σιδηρομεταλλεύματα, τὰ θειοχώματα), διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως καὶ λειτουργίας συγχρονισμένων ἐγκαταστάσεων, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῇ μεταλλευτικῇ τεχνικῇ σημειωθείσας προόδους.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης δεόν νὰ μνημονευθοῦν ἰδιαιτέρως :

Α' ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Μεταλλευμάτων, προϊόντων καμινείας καί τινων λατομίων τών έτών 1951, 1952

ά/ά	Είδος Μεταλλεύματος	1951	1952
1	Άμιαντος	34 μετρ.τόν.	25 μετρ. τόν.
2	Άγτιμόνιον	5 785 » »	2 803 » »
3	Βαρυτίηη	28 836 » »	21 502 » »
4	Βωξίτης	163 656 » »	284 913 » »
5	Βολφράμιον	—	1 » »
6	Θειομεταλλεύματα	—	—
7	Θειούχα μεικτά	34 100 » »	94 935 » »
8	Λευκόλιθος	60 878 » »	79 391 » »
9	Μαγγάνιον (πυρολουσίτης)	16 186 » »	19 646 » »
10	Μολυβδαίνιον	—	—
11	Μόλυβδος	88 410 » »	44 123 » »
12	Νικέλιον	—	—
13	Σίδηρος	52 825 » »	158 254 » »
14	Σιδηρομαγγάνιον	3 900 » »	4 500 » »
15	Σιδηροπυρίτης	181 263 » »	194 652 » »
16	Σμύρις	—	6 000 » »
17	Στεατίτης	2 623 » »	1 200 » »
18	Χρώμιον	25 333 » »	32 162 » »
19	Έμπλουτισμένα Ψευδαργύρου	8 435 » »	9 061 » »
20	» Μολύβδου	4 852 » »	5 554 » »
21	Μεταλλεύματα Ψευδαργύρου	3 500 » »	3 400 » »
Άνθρακες κλπ.			
1	Λιγνίτης	177 000 » »	190 000 » »
Προϊόντα Καμινείας			
1	Άργυρος	2 048 χιλιογρ.	2 232 χιλιογραμ.
2	Άρσενικώδες δέξ	56 μετρ.τόν.	88 μετρ. τόν.
3	Καυστική Μαγνησία	22 068 » »	26 762 » »
4	Λιθάργυρος	169 » »	113 » »
5	Μίνιον	282 » »	235 » »
6	Μόλυβδος καθαρός	—	1 966 » »
7	» εϊς χελώνας	1 455 » »	2 460 » »
8	» εϊς φύλλα	440 » »	364 » »
Λατομικά Προϊόντα			
1	Γύψος	17 950 » »	19 000 » »
2	Θηραϊκή γη	45 000 » »	18 528 » »
3	Καολίνη	8 000 » »	8 762 » »
4	Κίσειρις	20 000 κυβ. μετ.	12 437 κυβικ. μέτ.
5	Μάρμαρα	1 639 » »	2 900 » »
6	Χαλαζίας	—	—
7	Χρώματα όρυκτά	650 » »	720 μετρ. τόνν.
8	Άμορφον πυριτικόν δέξ	4 000 » »	1 140 » »
9	Μπεντονίτης	1 300 » »	4 398 » »

1) Αί έν τοϊς μεταλλείοις σιδηροπυρίτου καί άλλων μεταλλευμάτων τής Χαλκιδικής γενόμεναι παντοειδείς έγκαταστάσεις.

2) Αί έν τοϊς μεταλλείοις άντιμονίου Χίου γενόμεναι έγκαταστάσεις έμπλουτισμού, αΐτινες εΐρϊσκονται ήδη έν τή περατοδοσθαι.

3) Αί έν τή περιοχή Ήλείας συνεχιζόμεναι ήδη, κατόπιν τής έκ του πολέμου έπελθούσης διακοπής, γεωτρήσεις υπό του άναδόχου Β. Χέλη πρός εΐρεσιν πετρελαιοφόρων στρώματων ώς καί αϊ γενικώτερον υπό τούτου έκτελούμεναι γεωλογικαί καί γεωφυσικαί μελέται καί έρευναί διά συγχρονισμένων μηχανημάτων καί ειδικών συνεργείων έπιστημονικού καί τεχνικού προσωπικού.

4) Αί έν τοϊς μεταλλείοις νικελίου τής Λαρύμνης έκτελούμεναι έγκαταστά-

σεις έκμεταλλεύσεως νικελίου, κοβαλτίου κ.ά., αΐτινες εϋρίσκονται ἤδη ἐν πλήρει ἀναπτύξει.

5) Αἱ ἐν τῇ περιοχῇ Κοζάνης ἐκτελούμεναι ἐγκαταστάσεις ἐμπλουτισμοῦ πτωχῶν μεταλλευμάτων χρωμίου.

6) Αἱ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ προσχωματικοῦ χρυσοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἐκ τῶν ὄχθων τῶν ποταμῶν Γαλλικοῦ (Ἐχεδώρου) καὶ Ἀξιοῦ γενόμεναι σοβαραὶ βελτιώσεις τοῦ πρὸς τοῦτο χρησιμοποιουμένου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐξ ἐκκαταφύων καὶ ἄλλων μηχανημάτων.

7) Αἱ ἐν τοῖς μεταλλείοις βαρυτίνης Μήλου ἐκτελούμεναι ἐγκαταστάσεις ἐπεξεργασίας βαρυτίνης κλπ.

Ἡ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1952 παρατηρηθεῖσα ποιά τις στασιμότης τῆς μεταλλευτικῆς ἐν Ἑλλάδι δραστηριότητος ὀφειλομένη εἰς τὴν γενικώτερον σημειωθεῖσαν χαλάρωσιν τῆς ζήτησεως πρώτων ὑλών ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ θὰ ἀντιμετωπισθῇ ἐπαρκῶς διὰ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω βελτιώσεως τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ μεταλλείων καὶ διὰ τῆς ἀρξαμένης ἤδη ἀνασυνδέσεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεών μας μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Χωρῶν τῆς Εὐρώπης, εἰς ἃς προπολεμικῶς ἐξήγετο τὸ πλεῖστον τῶν μεταλλευμάτων μας, ὥστε βασίμως νὰ ἐλπίζεταί ἀπὸ τοῦδε ἢ εἰς τὸ μέλλον σταθερὰ αὐξησις τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς μας.

Οἱ πίνακες, Α' τῆς σελ. 614 καὶ ὁ κατωτέρω Β', δεικνύουν τὴν παραγωγὴν μεταλλευμάτων κατὰ τὰ ἔτη 1951, 1952 καὶ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ τὸ 1952.

Β' ΠΙΝΑΞ

Ἐξαχθέντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μεταλλευμάτων κατὰ τὸ ἔτος 1952

ἄ/ᾶ	Εἶδος μεταλλεύματος	Ποσότης εἰς τόνους	Ἀξία εἰς χιλ. δραχμῶν
1	Μετάλλευμα σιδήρου	112 352	9 461 372
2	Ἀνθρακικός ψευδάργυρος	2 808	2 539 422
3	Μετάλλευμα μαγγανίου	18 835	5 082 268
4	» νικελίου	—	—
5	» χρωμίου	30 193	14 890 311
6	» χαλκοῦ	—	—
7	Μαγνησίτης (Λευκόλιθος)	16 883	3 157 173
8	Σμύρις	7 835	4 246 256
9	Σιδηροπυρίτης	177 208	33 703 916
10	Ἐλαφρόλιθος	9 845	306 180
11	Βωξίτης	301 023	25 113 848
12	Βαρυτίνη	4 882	1 225 270
13	Λοιπὰ μεταλλεύματα	13 956	14 620 595
14	Καυστική Μαγνησία	22 956	13 056 690
	Σύνολον	718 776	127 640 384

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΑΛΥΚΑΙ

Ἡ σημερινὴ δραστηριότης τῆς ἀρμοδίας κρατικῆς ὑπηρεσίας, προκειμένου περὶ παραγωγῆς θαλασσίου ἁλατος, περιορίζεται εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἐγχωρίων ἀναγκῶν καταναλώσεως, αἵτινες ἀνέρχονται ἐτησίως εἰς τὸ ποσὸν τῶν 80 000 τόνων, συμπεριλαμβανομένου εἰς τούτους καὶ τοῦ πρὸς βιομηχανικὴν χρῆσιν διατιθεμένου ποσοῦ ἁλατος ἐκ 5 000 τόνων, περίπου, ἐτησίως.

Μεταξὺ τῶν πρώτων ἔργων τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας

προβλέπεται και ή κατασκευή μεγάλων άλυκων εις την περιφέρεια Μεσολογγίου. Η έκπονηθείσα μελέτη προβλέπει μηχανικές εγκαταστάσεις νεωτάτου τύπου, δι' ών θα γίνεται ή συλλογή του άλατος, ή αποθήκευσις και ή φόρτωσις επί μεγάλων πλοίων, εις τρόπον ώστε να επιτυγχάνεται ή αυτόματος φόρτωσις ατμοπλοίων δέκα χιλιάδων τόννων έντός 24 ώρων. Η προβλεπομένη παραγωγή θα είναι ποσό- τητος τουλάχιστον 200 000 τόννων έτησίως άλατος προοριζομένου προς εξαγωγήν εις τό έξωτερικόν και 50 000 τόννων προοριζομένων δια τας ανάγκας τής μελ- λούσης να έδρουθη βιομηχανίος σόδας.

Κατωτέρω παρατίθεται πίναξ παραγωγής τών αυτοκαλλιεργουμένων υπό του Κράτους άλυκων τής Χώρας, κατά τά έτη 1951 και 1952.

Γ' Π Ι Ν Α Ξ

Έμφαίνων την παραγωγήν άλατος, τών αυτοκαλλιεργουμένων υπό του Κράτους άλυκων, κατά τά έτη 1951 και 1952

Α/Α	Άλυκαί	Παραγωγή 1951 εις τόννους	Δαπανηθέν ποσόν διά τό έτος 1952 εις δραχμάς	Παραγ. 1952 εις τόννους
1.	Άναβύσσου	8 939	632 997 000	10 158
2.	Βόλου	3 640	167 515 000	3 568
3.	Ζακύνθου	—	76 723 000	1 178
4.	Καλλονής	11 000	412 868 000	16 000
5.	Κίτρους	11 000	653 542 000	14 000
6.	Κοπανά	1 795	82 131 000	1 107
7.	Άλεξάνδρου	3 870	176 240 000	3 558
8.	Λεχαινών	2 177	195 213 000	2 652
9.	Μεγάλ. Έμβόλου	4 501	310 399 000	7 192
10.	Άσπρης—Μεσολ.	6 604	242 432 000	5 670
11.	Τουρλίδος—Μεσολ.	10 427	457 499 000	11 013
12.	Μήλου	7 573	272 895 000	7 989
13.	Πλαστηρίου	—	218 677 000	4 480
14.	Πολυχίτου	10 000	318 787 000	11 000
15.	Σάμου	—	127 775 000	1 139
	Όλική παραγωγή	81 536		100 692